

Bernal, 29 de gener de 1995

Estimat amic,

mea culpa. En rebre la teva del 19 de desembre, vaig comprendre que havia comès un error greu en encolomar-te la responsabilitat d'haver de rebre l'Isaacson i la seva muller. Em sap molt de greu, doncs, i et prego que em disculpis l'esllavissada amb la promesa de no repetir-la mai més. Amén.

No cal dir, però, que els vas causar una impressió immillorable, com no podia ser d'altra manera, i fins i tot em va trucar l'Isaacson després de rebre carta teva, amb la qual va quedar molt impressionat pels teus conceptes sobre la seva obra, de manera que resulta palès que tens una opinió equivocada respecte als teus propis mèrits i la teva capacitat crítica. No sé pas que li deus haver dit sobre la seva poesia, que a mi em fa el mateix efecte que a tu. Quant a la muller, la Beatriz, no la conec personalment, però ara, quan passi una mica el fort de la calor, vindran un dia a casa.

Per ser-te franc, jo em pensava que, a Praga, durant el congrés del PEN, establirien contacte amb en Rendé i algun altre «penista» català (amb perdó!) i que, un cop a Barcelona, continuarien connectats amb ells, o sigui que gairebé estava segur que no arribarien a trucar-te, però em vaig equivocar. A Praga, es veu que van passar tot el que van poder del congrés i es van dedicar a voltar pels carrerons de la ciutat i, a més, ell va fer uns articles, que ja tenia mig emparaulats, per al diari *La Nación*, en el suplement literari del qual hi sol col·laborar sovint, de més a més pagats. En fi, repeteixo: *mea culpa*...

He rebut l'exemplar de *El jardí de Lil·liput*, si bé encara no he tingut temps de llegir-me'l, car he anat de cul, com sempre,

amb les traduccions. Cada vegada he de pensar a un ritme més accelerat per poder continuar fent bullir l'olla, ja que aquest pla econòmic que ens vénen com la panacea de tots els mals, està sumint el país en la misèria més absoluta de la major part de la població, mentre un milió de persones la passen bomba, vivint de la rifeta... La paritat dòlar-peso a mi em mata, ja que els preus estan dolaritzats i, per tant, tot ens resulta caríssim; el cost de la vida és superior al dels països més avançats d'Europa i d'Amèrica. Així que ja he acabat els *set contes gòtics*, de la Karen Blixen, per a Columna, i *Una cançó de Nadal*, de Charles Dickens, per a Vicens Vives, i en aquests moments estic a les acaballes d'una traducció al castellà per a Muchnik, una novel·la d'un tal William T. Vollmann, que vol imitar en Henry Miller. Per sort, tinc en cartera una "cua de palla", una novel·la de Mary Elizabeth Braddon, *Lady Audley's Secret*, una autora anglesa poc coneguda del segle passat i, encara, finalment, vaig acceptar un oferiment de can 62, malgrat l'enrabiada, d'un llibre de Le Carré, que sembla fàcil i que me l'han proposat com una manera de compensar les penes passades amb en Henry James. Jo estava decidit a no fer res més per a 62 (a part la "cua de palla", que ja tenia contractada de l'any passat), però penso que amb aquesta gent les actituds ètiques no els fan ni fred ni calor i, finalment, el que acabes perjudicant-te ets tu. De manera que cada vegada em torno més cínic i inescrupulós, com pots veure: em poso la dignitat a la butxaca, i accepto de traduir al castellà i em deixo donar pel sac pels fills de puta!

Em sembla que ja et vaig dir que, per fi, em vaig estovar i vaig enviar a l'amic Xavier Garcia les cartes d'en Pedrolo, així com les meves que en Manuel no va guardar o no han sabut trobar.

Com a contrapartida, ell em va enviar el llibre *El llegir no fa perdre l'escriure*, i fa uns dies he rebut els dos URC que em faltaven. Quant a *Sobres*, tot i que ell va demanar a l'ajuntament de Tàrrrega que me l'enviessin, no sé quina conya política hi ha, a causa de la qual no li'n fan cas, i ell diu que només en té un exemplar; em va suggerir, però, que escrigués al diputat de cultura de la Diputació de Lleida, i ja ho he fet, però sense massa convenciment. Realment, sembla que l'editor Pagès és molt eficient, ja que treure el teu llibre en un mes és, evidentment, tot un rècord, per bé que amb això dels disquets s'estalvien tornar a picar el text i fan molta via. Respecte a *Misteri de reines*, és possible que me'n parlessis, però el viatge de l'abril va ser molt precipitat i el vaig (vam) viure com un somni (que en certa manera ja ho era, ja).

Pel que fa a l'adreça de l'Antoni Serra, el que va passar és que la Isabel (d'en Clapés) té una amiga o coneguda que és la mestressa de la casa on viuen en Serra i muller, i, segons que em va dir, se n'havien anat. Jo li vaig escriure a Puigpunyent, sense tenir-ne l'adreça exacta, però com que és un llogarret de quatre cases vaig pensar que tothom el coneixeria, però, en canvi, la carta em va venir retornada. Ara l'he enviada de nou a l'antiga adreça de Mallorca, a veure què passa.

Gràcies, també, per la informació sobre el Diccionari Etimològic, però com sempre ens en falten cinc per al duro, la cosa quedarà penjada, a no ser que els de la *Revista de Catalunya* vulguin que els faci algun altre article. De fet ho paguen molt bé: 60.000 de l'ala per l'article sobre Pedrolo articulista, que devia fer uns vuit fulls de 2100 espais. De la revista n'he rebut els exemplars de l'any passat fins a l'octubre i m'he subscrit

per a enguany, però encara no tinc el de novembre. Tens raó sobre el que deu passar amb aquesta publicació: acabes per no tenir temps de llegir-la, i encara menys si un fa com tu i compra tot aquest patracol de revistes i diaris!! És fotut això de veure que se't va acabant la corda i te n'hauràs d'anar sense haver pogut llegir tots els llibres que guardaves per a quan series gran i jubilat i tot això...

M'alegro que la sessió de *Cafè Central* rutllés, perquè a la darrera carta d'en Toni em va semblar trobar-lo una mica desanimat, dient que havia arribat l'hora de meditar la cosa i de fer-ne un replanteig.

I ja que acabes posant-me la mel a la boca anunciant-me que em parlaràs de la temporada teatral a la propera, volia comentar-te que a la revista *Cultura* vaig veure un article sobre una gent que fan gegants i capsgrossos, on deia que justament treballaven en la confecció d'uns caps de cavall per a l'obra *Equus* que sembla preparen els Amics de les Arts de Terrassa. Si en sabessis alguna cosa més concreta, t'agrairia que m'ho diguessis, perquè ja saps que la traducció d'aquesta obra és meva, publicada a la col·lecció *El Galliner*, i seria interessant de saber si és la que utilitzen aquesta gent, ja que aleshores cal fer un tràmit prop la Societat d'Autors per tal de cobrar els drets corresponents.

Et vaig enviar una targeta, però tanmateix pren nota que tenim nou número de telèfon: (54-1) 259 69 71. Ens el van canviar de la nit al dia, si bé ja feia més d'un any que ho havíem sol·licitat, perquè amb la línia anterior no teníem accés al discat directe internacional, la qual cosa era un inconvenient per enviar fax, és clar (no pas per rebre'n) i per parlar a fora del país, ja que calia fer-ho a través de l'operadora i els

primers tres minuts te'ls cobraven encara que només en fessis servir un, com sol ser el cas amb el fax.

Encara no he rebut la revista *Lletra de canvi*, del desembre, on segons en deia en Matthew havia de sortir l'entrevista que ell em va fer a l'abril i que, de primer, havia de sortir a l'*Avui*. De fet, tampoc no sé si ja ha sortit, la revista. He pogut veure, en canvi, l'entrevista que vas fer a en Vergés per a *Serra d'Or*, i també la que et va fer a *Cultura* l'Oriol Izquierdo. És curiós que aquest minyó, que s'ocupa de les traduccions a Proa, no me n'hagi encarregat mai cap, a pesar d'haver-lo anat a veure en un parell d'ocasions.

Al desembre, vam anar vuit dies a la platja (a la casa que hi tenen uns cunyats meus) amb la Isabel i en Damià, el nostre nét, i hi va venir també la Glòria els tres últims dies. Aquestes han estat totes les vacances que farem aquest estiu austral. Després, per cap d'any, vam tenir en Xavier deu dies a casa, però ja se n'ha tornar a anar a Neuquén, on hi té la xicota i, a més de la feina per guanyar-se les garrofes, dirigeix un cor i estudia música seriosament. I la vida llisca sense massa entrebancs, tret de les preocupacions econòmiques, i així anem passant els anys..., per sort amb salut i força al canut!

Records de tota la colla i una forta abraçada d'aquest pobre sassari que està tirat per terra amb un gran sentiment de culpa